

Minu elu kutse

„Ela oma elu nii, et elu sind kätte ei saaks,“ kõlas vastuoluline lause, mida mul ühel kaunil oktoobriõhtul Vabaduse väljaku treppidelt au lugeda oli.

Jäin tol korral seisma ja mõtlema. See mõte ajas mind tohutult segadusse. Oma napi viibimise jooksul siin planeedil olin enda arvates selgeks saanud üsna palju tõesid selle kohta, mida üks inimene peaks oma eluga tegema. Elu on nimelt elamiseks. Me peame seda elama maksimaalselt. Elust maksimumi võtta tähendab saavutada võimalikult palju endale antud eesmärke.

Iga mees on oma saatuse sepp. Tee tööd ja näe vaeva, siis tuleb ka armastus. Kõik need muud tuntud klišeed. Ning nagu Tõnu Õnnepalu ühes oma teoses juba maininud on, miski ei tööta kultuuris paremini kui klišeed. Klišeed olid tõesti mõjunud. Vaja on olla edukas.

Edukus oli põhiline eesmärk, mida ma tegelikult saavutada tahtsin. Oma eesmärkide täitmine teeb inimesed õnnelikuks. See, et millegi saavutamisest saadav tunne on vajalik inimese täiuslikuks heaoluks, on isegi uuringutega tõestatud fakt. Elus edukas olemine aga tähendab seda, et meil on lõpuks palju kaotada. Maine, alluvad, raha, sotsiaalne positsioon, au ja kuulsus. Sel juhul on vast elatud tõelist elu. Seda tundub tänapäeval teadvat iga keskmine lasteaialaps, ja ka mina.

Aga kas see tõesti on nii?

Olin mõelnud, et sellest tulenevalt tuleks ju valida ka endale töökoht - roll, mida ma täidan keskmiselt 91 250 tundi oma elust. 91 250 tundi, mille kestel pean ma saavutama kõik need asjad, mille põhjal saan kunagi öelda – see elu on olnud edukas. 91 250 tundi, mille möödudes võin vaadata enda ümber ja tahes tahtmata oma näol rahulolevat naeratust tunda – mul on kõik need asjad, elu on andnud mulle parima, mida võisin loota. Kuid kas ma siiski naerataksin?

Sel teemal edasi mõtiskledes sain ma aru, mida Tallinna ühiskonnaaktivistid selle elu all võisid mõelda, mis mind kätte ei tohi saada. Edukas elu tänapäeval tähendab tihti vaid pühendunud rabelemist asjade nimel, mida me tegelikult ei vaja.

Kui Dalai laama käest küsiti, mis teda kõige rohkem inimlikkuse juures imestama paneb, vastas ta nii: „Inimene. Sest ta ohverdab oma tervise, et teenida raha. Siis ohverdab ta raha, et taastada oma tervis. Ja siis on ta nii ärevil tuleviku pärast, et ta ei naudi olevikku; tulemuseks on see, et ta ei ela ei olevikus ega tulevikus; ta elab, justkui ei sureks ta kunagi ja siis ta sureb, olemata tõeliselt elanud.“

Kas ma siis tahan sellist elu?

Võib ju olla, et meie iga tahtmise täitumine üks hullemaid asju, mida meiega üldse juhtuda saab. Kõige halvema stsenaariumi kohaselt on meist paljude peamiseks eesmärgiks asjad, mis võivad tunduda kasulikud, aga viimaks pöörduvad meie eneste vastu.

Tihti on nendeks faktoriteks just raha, võim, tahe olla võimalikult mõjukas inimene võimalikult paljude inimeste suhtes. Ka mina olin tükk aega veendunud, et need ongi need eesmärgid, kuhu püüelda.

Nüüd aga andis minu pea peale pööratud mõttemaailm maad uuele segadusele.

Mis on minu elu tõeline kutse?

Võib-olla ei peitugi see ühiskonna poolt kõige rohkem aktsepteeritud vaadetes. Võib-olla ei pea ma olema rikas selleks, et edukas olla. Võib-olla ei peitu edukus selles, mitu inimest sinu alluvuses töötab. Võib-olla ei saa ma kunagi kuulsaks ega tähtsaks. Võib-olla muudan ma seda maailma hoopis teisiti, kui olin ette kujutanud.

Võib-olla tõesti.

Nüüd, olles mõtisklenud ja filosofoerinud ja maailma natuke teise pilguga vaadelnud, on mul nende pea saja tuhande tunni kasutamisega üsna selged plaanid.

Ma tahan, et minu töö teeks kellegi jaoks midagi paremaks. Ma ei tõesti ei soovi saada inimeseks, kes on kindlal arvamusel, et kõigi teiste heaolu peab vastutama tema isikliku õnne eest. Sel põhjusel soovingi ma omada väga kindlat teadmist, mida minu töö siin ühiskonnas muutma hakkab ja millises suunas. Tegelikult on meil kõigil väga suur võim

teiste inimeste elusid muuta ning mina soovin neid professionaalsel tasemel paremaks muuta. Ainus suurem eesmärk, mida ma tõeliselt saavutada soovin, on see, et minu kohalolu siin maailmas muudaks mõne teise inimese arvamust elust natuke helgemaks.

Ma tahan, et minu töö viiks mind maailma. Ma tahan, et ma ei jääks kinni mingi asja oskamisse, tahtmata enam areneda. Ma tahan, et töö, mida ma teen, inspireeriks mind minema kuhugi, kus seda paremini tehakse. Ma tahan, et mul oleks võimalus end kuskil mujal proovile panna ning areneda, ka inimesena. Ma tahan, et minu töö ise muudaks mind paremaks inimeseks. Parema inimesena saaksin ma jällegi seda tööd paremini teha ja me mõlemad võidame.

Ma tahan teha midagi ilusat. Ma tahan luua midagi, mis paneb inimesi nägema seda ilu, mis võiks kõikjal maailmas olla. Kui minu töö vähendab kasvõi natukenegi kõigi nende halbade emotsioonide hulka, mida on võimalik tunda, olen ma saavutanud suurima eesmärgi, mida saavutamist julgen loota. Pealegi on väljavaade, et minust jääb siia maailma midagi kaunist, juba iseenesest äärmiselt rahuldustpakkuv.

Viimaks ma soovin, et see töö teeks mind ennast õnnelikuks, sest lõppude lõpuks teen ma seda enda elu arvelt. Ma soovin, et isegi raskustes, mida see mulle ette toob, oleks mul väga kindel soov seda teha just sellepärast, et ma poleks mina ise, kui ma ei teeks seda. Ma soovin, et see kätkeks endas kõiki neid probleeme, mida just mina lahendada suudan ning kõiki väljakutseid, millega mina kõige paremini hakkama saan.

Ma soovin, et kunagi, ühel päeval tulevikus võiksin vaadata enda ümber ja täiesti siiralt naeratada mõttel, et olen kogu selle aja teinud midagi, mis on minu jaoks kõige õigem ning teiste jaoks kõige kasulikum. Ning sellel päeval tänan ma loomingulisi Tallinna maailmaparandajaid, kes mind omal ajal mõtlema panid.

Anna Liisa Saavaste, Hugo Treffneri Gümnaasium